

[Niels Helveg Petersen.]

stillinger i forholdet 2 til 1. 3 personer kan ikke dele 2 stillinger, 4 personer ikke 3 stillinger. Det offentlige tæller hoveder. Er der beskæftiget et menneske i mere end 50 pct. af tiden, så tæller det for en fuld stilling. Det svækker selvsagt institutionernes interesse i at finde individuel tilpasning, der imødekommer menneskelige behov, og som i øvrigt også kan imødekomme institutionernes behov. Det er meningsløst, at enten skal man arbejde i 40 timer eller slet ingen ting. Der må her ske en indsats for, at det, man lægger til grund, er, at institutionernes lønsum er det afgørende og ikke antallet af hoveder. Den situation, hvor man lægger vægten på antallet af hoveder, er et levn fra den tid, hvor der var knaphed på beskæftigelse, og det er jo ikke just det, som i dag er tilfældet.

Lad mig nævne et andet område: tilgangen til de faglige uddannelser. Vi må kritisk gennemgå de regler, der i dag begrænser tilgangen. Vi er ikke overbevist om, at den måde, som tilgangen til faglige uddannelser reguleres på, er rigtig og åbner tilstrækkelig mange muligheder for, at unge kan komme i faglig uddannelse.

Et tredje område, og det er måske det principielt vigtigste, er, at vi finder veje til at nedbryde de meget skarpe skel imellem uddannelse og erhverv. Der er mange mennesker og meget talstærke grupper i dette samfund, som ønsker sig videre uddannelse, og som kunne gennemføre det, hvis man fra det offentlige var indstillet på at yde en beskedent støtte dertil; så ville de i løbet af kort tid kunne gennemføre en videregående uddannelse, som ville passe til deres behov. De er afskåret fra det i øjeblikket. Man kan ikke udelukkende gennemføre disse uddannelser i fritiden. Skal man gøre det, så bliver det et umenneskeligt arbejde. Det, som man må prøve at komme hen til, er en situation, hvor man kan tilbyde mange mennesker en kort, videregående uddannelse inden for veldefinerede områder på en sådan måde, at de delvis er beskæftigede og delvis under uddannelse. Industrilaboranter, maskinarbejdere, bygningshåndværkere og kontoruddannede vil alle på denne måde kunne få mulighed for videreuddannelse samtidig med fortsat beskæftigelse. Der skabes arbejde til flere. Man imødekommer menneskelige behov og skaber en dygtigere arbejdsstyrke.

Jeg vil godt nævne et fjerde eksempel på stivhed i de offentlige systemer, når det drejer

sig om støtte til beskæftigelsesfremmende ting. Græsted-Gilleleje kommune har gjort et forsøg med at refundere den halve arbejds løn i en vis periode til arbejdsgivere, der ansætter unge arbejdsledige. Forsøget har været en ubestridelig succes. Man er nu blevet standset af tilsynsrådet for Frederiksborg amt, fordi der ikke er hjemmel. Regeringen vil formentlig snart få forelagt spørgsmålet. Vil regeringen være indstillet på at godkende ordningen eller at gennemføre lovændringer, så forsøget kan fortsætte? Det offentlige har ingen ekstraudgift ved det, der er sket. Mellem 50 og 100 kommuner har oplyst, at de ville være interesseret i at sætte tilsvarende initiativer i gang, hvis muligheden kom til at foreligge.

Må jeg nævne til sidst, at der nylig er udsendt en rapport om ungdomsarbejdsledighed, der belyser en række af de blokeringer, der i øjeblikket eksisterer over for lokale initiativer. Regeringen overvejer rapporten. Vi håber, at regeringen, efter at den grundigt har overvejet rapportens henstillinger, fremkommer med konstruktive forslag og en opfølgning af rapporten, for at man kan frigøre lokale kræfter og initiativer. Vi tror ikke på, at en bekæmpelse af ledigheden, og slet ikke ungdomsledigheden, er noget, der kan styres meget stramt og centralt her fra centraladministrationens side. Vi tror derimod på, at hvis man giver muligheder for de lokale kræfter, for kommunerne og for virksomhederne, så vil der kunne ske ganske overordentlig meget.

Hvis man ikke tager fat på områder som dem, jeg her har været inde på i den offentlige sektor og i uddannelserne og i forhold til de private virksomheder, især de små og mindre virksomheder, så vil ledighedens lønningssliste blive ved med at vokse, og det er især de unge, det vil komme til at gå ud over. Beskæftigelsesplanen er god nok som en begyndelse, men den fortsatte kamp imod ledigheden kræver mere opfindsomhed end forslag af typen udvidelse af Stubbekøbing havn og reparation af Ribe Domkirke.

Socialdemokratiet havde et godt valg. Statsministeren blev belønnet for sin gode vilje, men fra nu af vil den gode vilje ikke være tilstrækkelig; der må nu lægges grunden til, at vi kan vise resultater. Der skal fra vor side lyde en advarsel imod at fortsætte en linje med indgåelse af ustabile forlig. Efter det, vi har oplevet, er jeg nødt til på det radikale venstres